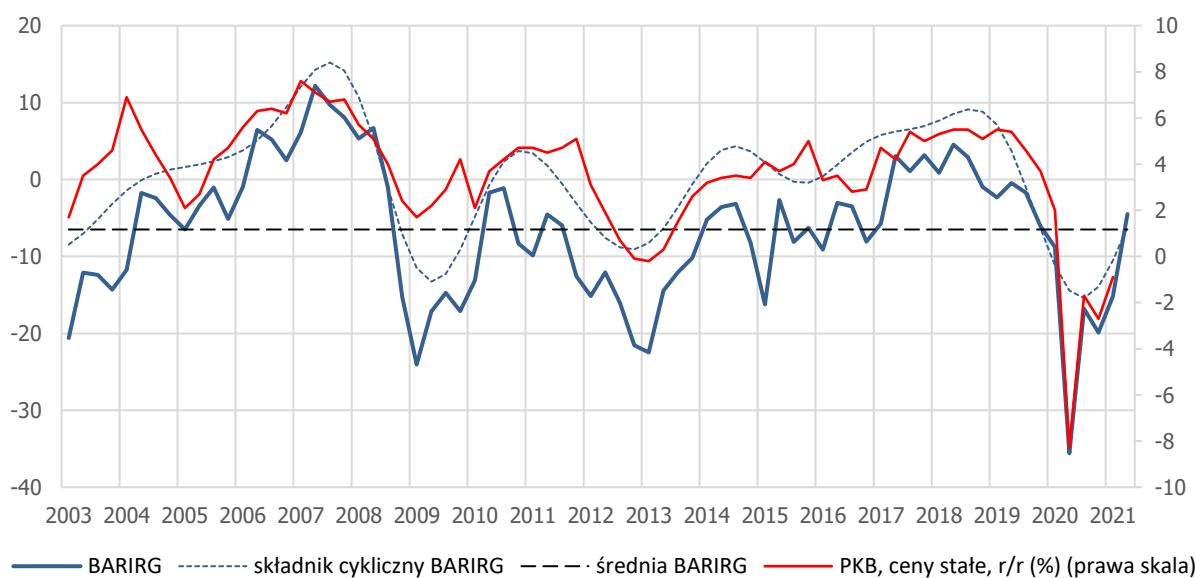

II. KONIUNKTURA W GOSPODARCE POLSKIEJ – BAROMETR KONIUNKTURY

Wartość barometru BARIRG¹ w drugim kwartale 2021 r. wynosi -4,5 pkt. W porównaniu z poprzednim kwartałem wzrosła o 10,7 pkt, a względem analogicznego okresu poprzedniego roku aż o 31,1 pkt. Wynik ten świadczy o powrocie do „normalności”. W drugim kwartale roku – na podstawie dotychczasowych obserwacji – przeważają ujemne wartości barometru oraz wzrost jego wartości w skali kwartału, co odzwierciedla typowe dla tej pory roku ożywienie. Należy jednak przypomnieć, że od ponad roku na aktywność gospodarczą, a również na nastroje uczestników gospodarki, głębokim cieniem położyła się pandemia COVID-19 i związane z nią ograniczenia administracyjne nałożone na wiele obszarów działalności gospodarczej. Osłabieniu pandemii towarzyszy więc wzrost wartości BARIRG, wzmożony ożywieniem sezonowym. Odnotowana wartość barometru jest wyższa niż dotychczasowa średnia dla drugich kwartałów, która wynosi -6,25 pkt. Długookresowa średnia natomiast utrzymuje się na poziomie z ubiegłego kwartału, tj. -8,35 pkt.

Rysunek 1. Barometr IRG SGH i PKB w Polsce w latach 2003-2021

Źródło: opracowanie na podstawie danych IRG SGH i Eurostat.

Spośród sześciu składowych BARIRG jedynie dwie przyjęły wartości dodatnie. Są to wskaźniki koniunktury w przemyśle przetwórczym i handlu. Większą wartość odnotowano dla handlu, 6,0 pkt, dla przemysłu natomiast wartość wskaźnika jest równa 1,5 pkt. Najniższą wartość przyjął wskaźnik kondycji gospodarstw domowych, -16,2 pkt. Następne dwa – dla rolnictwa i dla sektora bankowego² – są na zbliżonym poziomie: -5,9 i -6,5 pkt, odpowiednio. Wskaźnik koniunktury w budownictwie wyniósł zaledwie -0,4 pkt. Lepiej niż zwykle o tej porze roku oceniają swoją kondycję gospodarstwa domowe, lepiej oceniają też rolnicy i handlowcy. Przedsiębiorcy przemysłowi, budowlani oraz banki natomiast oceniają koniunkturę w swojej branży gorzej niż zazwyczaj. Wnioski te wpływają

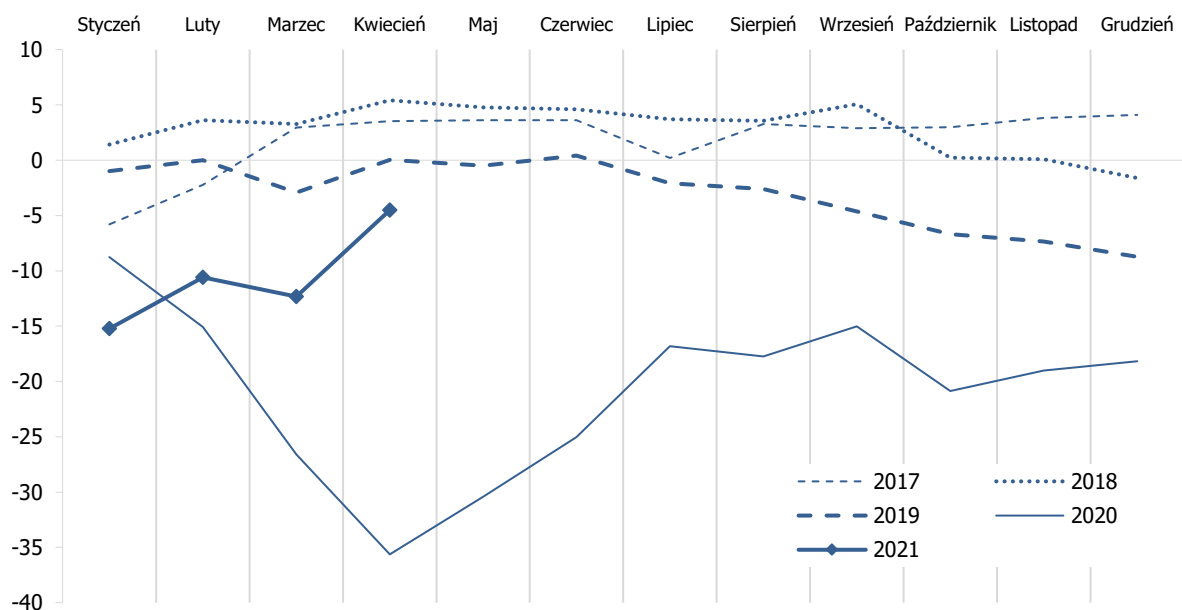
¹ Barometr IRG SGH jest miernikiem koniunktury w gospodarce polskiej, złożonym z sześciu sektorowych wskaźników koniunktury. Do końca 2019 r. uwzględniał również wskaźnik koniunktury w transporcie samochodowym, obliczany wówczas przez Instytut Transportu Samochodowego w Warszawie na podstawie badań własnych.

² Na potrzeby opracowania barometru IRG SGH wskaźnik koniunktury bankowej liczony jest jako średnia ważona wskaźnika IRGBAN i wskaźnika prognozowanej koniunktury w bankowości, o których mowa w rozdziale VII, z wagami równymi, odpowiednio: $\frac{2}{3}$ i $\frac{1}{3}$. Wynika to stąd, iż – jak wspomniano we wstępie – badanie koniunktury bankowej jest opóźnione o kwartał.

z zestawienia odnotowanych wyników ze średnią wartością uwzględniającą typowy znak wartości wskaźnika dla II kwartału.

W porównaniu z poprzednim kwartałem wartość barometru BARIRG wzrosła o 10,7 pkt, o ponad 4,0 pkt więcej niż średni wzrost o tej porze roku. Wzrost ten należy uznać za znaczący; ostatni podobny co do skali odnotowano w 2015 r. Przyczyniły się do niego zmiany wszystkich ujętych w barometrze wskaźników koniunktury, przyjęły one bowiem wartości większe niż w I kwartale. Najbardziej zwiększyła się wartość wskaźnika kondycji gospodarstw domowych, o 12,1 pkt, tj. o 2,0 pkt więcej niż wynosił dotychczasowy rekord z roku 2015. Odpowiada ona za 28,3% wzrostu wartości BARIRG. Udział wskaźnika koniunktury w przemyśle przetwórczym we wzroście wartości barometru to 16,8%, a budownictwa 14,5%. Wskaźniki koniunktury rolnej i w handlu wniosły łącznie 7,1% do kwartalnego wzrostu wartości BARIRG.

Rysunek 2. Barometr IRG SGH w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie na podstawie danych IRG SGH.

W porównaniu z II kwartałem ubiegłego roku wartość barometru BARIRG wzrosła o 31,3 pkt. Przerwana zatem została ponad 2-letnia seria ujemnych rocznych przyrostów. Przyczyniły się do tego zmiany wartości wszystkich wskaźników cząstkowych, choć w zróżnicowanym stopniu. Największy udział ma wskaźnik koniunktury w przemyśle przetwórczym, 31,6%, o 4,3 pkt proc. więcej niż wskaźnik kondycji gospodarstw domowych. Udziały wskaźników koniunktury w budownictwie i handlu są zbliżone i wynoszą odpowiednio: 14,4% i 14%. Wskaźnik koniunktury w sektorze bankowym wniósł 7,7%, natomiast wskaźnik koniunktury rolnej 5%. We wszystkich przypadkach, z wyłączeniem ostatniego wskaźnika, odnotowane wzrosty roczne są rekordowo wysokie.

Optymizm wynikający z czysto statystycznych zestawień pow. wyników należy skorygować ze względu na kilka czynników związanych z kryzysem COVID 19. Po pierwsze, w kontekście zmian rok-do-roku wyniki II kwartału 2020 r. były rekordowo niskie, albowiem gospodarka została wówczas porażona szokiem pandemii i towarzyszącymi jej ograniczeniami. Po drugie, w kontekście zmian kwartalnych wyniki I kwartału 2021 r., choć pod wieloma względami były typowe i dawały nadzieję na poprawę nastrojów i aktywności gospodarczej, nadal były wynikami słabymi. Decyzje i producentów, i konsumentów obciążone były przede wszystkim niepewnością co do dalszego przebiegu pandemii. Ta niepewność nadal jest obecna, jednak społeczeństwo trochę się już oswoiło z funkcjonowaniem w pandemii, a przy tym liczy na (znaczące) fundusze pomocowe. Z przebiegu szeregow wartości

barometru koniunktury wnioskować można, że gospodarka wychodzi z głębokiego dołka II kwartału ub.r., choć na niższym niż wówczas poziomie. Uwaga ta nie dotyczy jednak sektora bankowego, w którym – mimo znaczącej poprawy – nadal brak jest sygnałów powrotu dobrej koniunktury.